

2025

РІЧНИЙ ЗВІТ

Сьогодні, як і щодня,
ми дякуємо Силам
оборони України
за можливість
продовжувати нашу
роботу.

Сьогодні, як і щодня,
ми згадуємо всіх
загиблих військових
і цивільних.

Сьогодні, як і
щодня, ми чекаємо
на повернення
українських
військовополонених
і цивільних, яких
ув'язнила Росія.

Cedos – це незалежний
аналітичний центр, урбаністичне
бюро і спільнота, що працює над
системними рішеннями для посилення
соціального та просторового розвитку
і згуртованості в Україні. У цьому звіті
ми розповідаємо про результати нашої
роботи у 2025 році.

У жовтні 2025 року ми командою Cedos зібралися на командне злагодження — щось посередині між стратегічною сесією та неформальною зустріччю. Ніхто, навіть я, достеменно не знали, чого очікувати від цього нового для нас формату. Проте добігав кінця мій перший рік на посаді директорки, і я відчувала гостру потребу зупинитися й спільно обговорити, ким сьогодні є Cedos і що це означає для кожної та кожного з нас.

Завдання, яке мене найбільше надихнуло під час цієї події, полягало у тому, аби подумати про цінності організації та поділитися міркуваннями про те, які проекти їх найкраще втілюють. Завдяки цій вправі абстрактні поняття набирали зрозумілих і чітких обрисів: наприклад, дослідження соціальних послуг і оренди — це про солідарність, а партисипативність найкраще відображена у центрах спільнототворення й урбаністичному форумі. Це вправа, до якої я тепер часто повертаюся, особливо в моменти зневіри або втоми — вона нагадує мені про важливість нашої роботи.

На завершення 2025 року я також часто звертаюся до ідеї радикальної надії. З цією концепцією я познайомилася завдяки статті польської дослідниці Йоанни Кусяк і сирійського дослідника Аммара Аззуза*. У своїй роботі вони вказують, що питання про те, як відповідати на катастрофи, нерозривно пов'язане з питанням, як продовжувати жити, якщо попередні способи життя є недосяжними? Відповідь — через ідею радикальної надії, яка дозволяє навіть у найважчі, найтемніші часи уявляти майбутнє кращим, ніж воно є зараз, радикально новим.

Війна ж намагається позбавити нас цієї здатності мріяти й уявляти майбутнє. Вона створює постійну непевність у тому, як виглядатиме завтра. І ця непевність виправдана: ми й справді часто не знаємо, яким буде наступний тиждень. Уміння знаходити надію навіть у жахливих умовах не означає бути наївними чи занадто оптимістичними — це також акт символічного спротиву.

Створення знання теж може бути обнадійливим. Кусяк і Аззуз називають це обнадійливим аналізом, який через дані та інформацію дозволяє помислити альтернативний суспільний устрій або вигадати політику, якої ще не існує, та у якій є нагальна потреба. Саме знання підживлює нашу уяву про прогресивні зміни. У цьому сенсі Cedos для мене є обнадійливою спільнотою — та, сподіваюся, залишатиметься такою ще багато років.

Анастасія Боброва, директорка Cedos

* Kusiak, Joanna and Ammar Azzouz. 2023. Comparative urbanism for hope and healing: Urbicide and the dilemmas of reconstruction in post-war Syria and Poland. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/00420980231163978>.

Дякуємо за довіру
нашим донорам
і партнерам,
а також усім,
хто робить
пожертви на
нашу діяльність,
друзям, колегам,
респондент_
кам, читач_кам,
слухач_кам,
учасни_цям
подій і всім, хто
були і є з нами!

Місія

Ми віримо, що кожна людина має право на гідний рівень життя.

Тому метою Cedos є пошук системних причин соціальних проблем і варіантів їхнього вирішення.

Наш підхід базується на дослідженнях. Ми вивчаємо суспільні процеси, державні та місцеві політики, створюємо рішення для розв'язання виявлених проблем соціального і просторового розвитку, поширюємо критичне знання і просуваємо прогресивні зміни, навчаємо і посилюємо спільноту прихильни_ць цих змін. Ми віримо, що таким чином можемо вплинути на дискурс, дискусію в суспільстві та прийняття рішень. Це змінює державні політики і покращує людські життя у реальному світі.

У своїй роботі ми керуємося **цінностями** гідності, рівності, солідарності, партисипативності, якості й емпатійності.

Cedos є аналітичним центром і урбаністичним бюро. **Ключові теми**, з якими сьогодні працює організація, — це освіта, міграція, міські трансформації, житло, соціальний захист. Крім цього, до сфери наших інтересів входять також теми демократії, зайнятості, безпеки, зміни клімату, культури.

Ключові цифри & факти

У 2025 році Cedos відсвяткував своє 15-річчя!

Ілюстрація: Seri/graph

Протягом 2025 року команда Cedos втілювала 17 проектів, опублікувала 12 дослідницьких звітів, аналітичних записок і концепцій. Ми провели 13 публічних подій — з них 5 онлайн і 8 наживо, — які відвідали понад 700 людей.

У 2025 році охоплення наших публікацій у соціальних мережах і через розсилки перевищило 2,9 мільйона осіб. У традиційних ЗМІ, включно з телебаченням, радіо, подкастами й онлайн-ресурсами, нас згадали 231 раз.

У 2025 році Івана Вербицького, який працював директором Cedos у 2019–2024 роках, призначили заступником Міністра культури України. Аналітик Cedos Володимир Куделя доєднався до Сил оборони України.

Наприкінці 2025 року команда налічує 24-х залучених експерт_ок, які працюють у відділі досліджень та аналітики, відділі урбаністики, відділі комунікацій або є частиною адміністративної команди.

Дослідження & аналітика

«У 2025 році ми продовжували роботу з нашими трьома ключовими напрямками: житлом, освітою та соціальним захистом. Ми з командою багато говорили про те, як ми бачимо ці сфери, як вони мають бути облаштовані, що в цих сферах має бути невід’ємними правами для всіх людей у нашій країні. Ми працювали над тим, щоб означити, які цінності ми відстоюємо в цих сферах і як ми бачимо шлях до їх досягнення.

Для втілення нашого бачення в кожному з напрямків ми продовжували роботу над дослідженнями, аналізом політик і поширенням обґрунтованого знання, а також обрали тематичні пріоритети для 2026 року. Протягом року ми мали як власні ініційовані нашою командою дослідження, так і в партнерстві з іншими організаціями. Такі партнерства є особливо цінними, бо допомагають поєднувати наші експертизи, залучати більшу спільноту, об’єднувати наші голоси для просування змін»,

— Аліна Хелашвілі, керівниця відділу досліджень і аналітики.

Дослідження війни

З перших днів повномасштабного вторгнення команда Cedos працює над флагманським дослідженням, яке документує, як змінюються емоції, думки та переживання людей під час війни. У 2025-му ми продовжили цю роботу та випустили сьому хвилю цього дослідження — [«Три роки повномасштабної війни в Україні: думки, переживання, дії»](#).

Житло

Cedos продовжив працювати над адвокацією реформи житлової політики в Україні. Наша команда проводила дослідження та збирала дані, щоб обґрунтовувати необхідність розвитку соціального житла, а також реформування

сектору приватної оренди в Україні. Важливим кроком у просуванні змін у секторі приватної оренди стало дослідження [«Оренда житла в Україні: сучасний стан і виклики»](#), яке зосередилося на вивченні досвіду внутрішньо переміщених людей під час оренди житла. На основі дослідження було сформульовано рекомендації до зміни державної політики в секторі оренди.

У 2025 році ми також оцінювали спроможності громад будувати соціальне житло й управляти ним, аналізували виклики, з якими стикаються селищні та сільські громади у секторі житла. Ми підготували звіт [«Житлові потреби та перспективи соціального житла в Калуській громаді»](#), а також провели дослідження про [«Житло у прифронтових сільських і селищних громадах»](#). Наприкінці року Cedos долучився до розробки місцевої Стратегії житлової політики у Дрогобичі.

Соціальний захист

У напрямку соціального захисту команда Cedos зосередилася на моніторингу реформи соціальних послуг і її реалізації на місцевому рівні. Ми продовжили вивчати те, з якими викликами та труднощами зіштовхуються місцеві органи влади та якими є умови праці людей, зайнятих у сфері соціального захисту. Так, дослідження «Соціальний захист у прифронтових сільських і селищних громадах» розглянуло стан сфери соціального захисту у прифронтових сільських і селищних громадах Запорізької та Харківської областей.

У лютому 2025 року відбувся валідаційний воркшоп, який зібрав представни_ць громад 14 прифронтових сільських і селищних громад. Упродовж трьох днів понад 20 учасни_ць обговорили проблеми прифронтових громад у сферах житла та соціального захисту, визначили можливі шляхи їх вирішення і необхідні для цього зміни. Напрацьовані пропозиції та ідеї включено до аналітичних записок про житло і соціальний захист у прифронтових громадах.

Подія «Житло і соціальний захист у прифронтових громадах», лютий 2025. Фото: Анна Воробйова

Крім цього, експерт_ки Cedos долучилися до підготовки звіту Уряду України та міжнародних організацій «Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення» (RDNA4) і працювали над оновленням розділу, присвяченого впливу війни на різні соціальні групи, зокрема на

внутрішньо переміщених людей, ветеран_ок та їхні родини, молодь, людей старшого віку та людей з інвалідністю. Наприкінці 2025 року експерт_ки організації були залучені до підготовки чергового звіту RDNA5, який опубліковано у 2026 році.

Наприкінці 2025 року Cedos розпочав співпрацю з UNICEF у рамках дослідницького проекту «Покращення впровадження реформи соціального захисту в громадах України», результати дослідження будуть опубліковані протягом 2026 року.

Освіта

Команда Cedos посилила міжнародну співпрацю у напрямку освіти. Так, організація лідує дослідження резильєнтності середньої освіти у країнах Східної Європи та Середньої Азії, а саме в Україні, Молдові, Грузії, Киргизстані, Таджикистані, Албанії, Монголії. У 2025 році Cedos підготував перший звіт у межах проекту, який був сфокусований на результатах експертного огляду документів і показує, як країни регіону розуміють концепцію стійкості системи освіти та як це відображено у їхніх політиках і практиках — «Резильєнтність систем освіти у Східній Європі, на Кавказі та в Центральній Азії: політики та практики».

Ми продовжували просувати важливість гендерної рівності в освіті — зокрема, у партнерстві з INSCIENCE ми провели дослідження для виявлення чинників, що мотивують здобувачок освіти та науковиць, які працюють у сфері STEM, будувати наукову кар'єру або залишати її.

Крім цього, наприкінці 2025 року розпочалася співпраця Cedos і Södertörn University Stockholm у межах проекту «Посилення спроможності освітян_ок для забезпечення гендерної рівності та соціальної інклюзії в українських школах» за підтримки Шведського інституту.

Міграція

У напрямку міграції команда Cedos досліджувала українських біжен_ок за кордоном. У співпраці з Офісом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Cedos дослідив [«Досвід вимушеного переміщення за кордон та думки про повернення в Україну»](#), у рамках якого наша команда напрацювала низку рекомендацій щодо того, якою може бути інклюзивна та комплексна підтримка людей, які повертаються.

Урбаністика

«Для урбаністичного відділу Cedos 2025 рік став роком посилення громад через просторові проекти. Ми відстоюємо можливість людей впливати на своє середовище й організувати його у зручний та інклюзивний спосіб. У 2025 році, працюючи над концепціями громадських просторів і запуском 11 центрів спільнототворення, ми прагнули створити умови, за яких громадські місця стають доступними та відкритими для кожного. У цьому році ми продовжуватимемо співпрацю з громадами, адже віримо, що інклюзивність і чутливість до потреб мешкан_ок у просторі є невід’ємною частиною соціальної справедливості»,

– Мар’яна Куземська-Данилюк, керівниця відділу урбаністики.

Розбудова спільнот, розвиток третіх місць, поширення знання

Команда Cedos продовжила працювати над розбудовою та підтримкою спільнот, зокрема через розвиток третіх місць. Так, успішно завершилася друга хвиля [Community reBuilding](#) – спільного проекту Cedos і Ukraine-Moldova American Enterprise Fund (UMAЕF). Під час другої хвилі

ми підтримали центри спільнототворення в 11 громадах. У рамках дослідження [«Простір, що творить спільноту: дослідження функціонування центрів спільнототворення»](#) ми також проаналізували вплив центрів спільнототворення на громади. Дослідження звертає увагу на те, що поява таких центрів посприяла згуртованості мешкан_ок, а у деяких громадах центр став ключовим майданчиком для взаємодії та комунікації між людьми. Для того, щоб документувати і поширювати знання про створення третіх місць, наша команда опублікувала посібник [«Як розвивати центри спільнототворення. Приклади та практичні поради»](#).

Ми продовжили популяризувати важливість справедливого і сталого міського та місцевого розвитку. Так, у Луцьку відбувся сьомий Український урбаністичний форум «Людський масштаб», який зібрав близько 350 учасни_ць. Під час події ми обговорювали, як сталі інституції, людиноцентричні міські політики, а також доступна інфраструктура можуть сприяти соціальному розвитку та подоланню нерівностей. Разом ми шукали відповіді на питання, як пом’якшувати наслідки війни та демографічних викликів, як посилювати людський потенціал і гарантувати доступ

Відкриття центру спільнототворення в селі Вікно на Тернопільщині, липень 2025. Фото: Зоя Доля

містян_ок до житла, соціального захисту, мобільності, як створювати міський простір, що сприятиме зміцненню спільнот і якісному дозвіллю.

Відкриття Українського урбаністичного форуму 2025 в Луцьку. Фото: Карина Новак

Наприкінці 2025 року розпочалася співпраця Cedos і Фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» (EVZ) у рамках проекту «eМістечко», який підтримує створення третіх місць на базі культурних інституцій у громадах. Нова когорта учасниць розпочне діяльність у 2026 році.

Підтримка громад

Внаслідок припинення міжнародного фінансування USAID достроково завершився проект «Лабораторія громадянської участі», який мав на меті підтримати 10 громад у партисипативній розробці концепцій розвитку вуличних або закритих публічних просторів за допомогою методології практик дослідницького залучення. Попри раптове завершення проекту, команді Cedos вдалося продовжити співпрацю з Острозькою громадою і підготувати Урбаністичну концепцію парку в Острозі. Концепція парку була розроблена з використанням методології практик дослідницького залучення (participatory action research), яка передбачає активну участь містян_ок у формуванні бачення розвитку парку.

Наша команда продовжує підтримувати українські міста на шляху до кліматичної нейтральності. Протягом

Парк в Острозі, осінь 2025. Фото: Сергій Момотюк

2025 року ми працювали над створенням програми підвищення спроможностей для 12 флагманських муніципалітетів, а саме Чернігова, Чернівців, Дніпра, Калуша, Харкова, Конотопа, Києва, Миколаєва, Нововолинська, Первомайська, Вінниці та Звягеля. Ми також адаптували методологію SNAP (Support Needs Assessment Process) до українського контексту та почали фасилітувати обмін між партнерствами міст Первомайськ-Парма, Дніпро-Будапешт, Чернівці-Мангайм.

Комунікації

У 2025 році відділ комунікацій очолила Анна Воробйова, яка працює в Cedos з 2023 року.

Ми створили 5 авторських колонок і 7 епізодів подкастів. На наші сторінки у Facebook, Instagram, Twitter, LinkedIn та електронні розсилки підписані понад 28 800 осіб. У 2025 році охоплення наших публікацій у соціальних мережах і через розсилки перевищило **2,9 мільйона людей**.

У традиційних медіа, включно з телебаченням, радіо, подкастами й онлайн-ресурсами, нас згадали **231 раз**.

У 2025 році ми запустили кілька нових платформ для поширення результатів нашої роботи — 2 сторінки в соціальних мережах. Ми оновили сторінку Mistosite в Instagram і почали регулярно публікувати там дописи, а також створили сторінку в Instagram для нашого щорічного заходу Український урбаністичний форум.

Mistosite

Урбаністична онлайн-платформа Mistosite продовжила свою роботу. Протягом 2025 року ми опублікували 32 статті, інтерв'ю, конспекти, переклади, уривки з книжок і блогів. Крім цього, Mistosite розширив свою аудиторію: тепер стежити за оновленнями можна на сторінці медіа в Instagram.

Ілюстрація: Seri/graph

Ілюстрація: Seri/graph

Розбудова спільноти та поширення знання

Задля розбудови спільноти змін Cedos підтримав 5 громадських і благодійних організацій у проведенні досліджень.

- ГО «Культура змін» — громадська організація, що працює у сільських громадах Харківщини з гуманітарної підтримки та соціальної допомоги для жінок, дівчат і вразливих груп. Дослідження сфокусоване на сексуальній грамотності дівчат віком 14+ у сільській місцевості та її впливі на раннє створення сім'ї й народжуваність у порівнянні з містом.
- БО «БФ “Ко-хати”» — благодійна організація, яка будує житло для людей, що його втратили через війну, та розробляє модель доступного соціального житла в Україні. Дослідження зосередилося на досвіді проживання мешкан_ок пілотного довгострокового соціального житлового проекту у Калуші, Івано-Франківська область, і на тому, як доступне орендне житло впливає на відчуття громади та задоволеність життям.
- ГО «Змінотворці» — освітня організація, що пропонує безкоштовні програми для підлітків із сіл і малих міст (до 10 000 мешкан_ок). Вивчають світогляд, потреби, виклики та мотивацію українських підлітків із малих громад, щоб створювати більш адаптивні та контекстно чутливі освітні підходи.
- U-Cycle (ГО «Асоціація велосипедистів Києва») — організація, що просуває сталу мобільність і велосипедну інфраструктуру на місцевому та національному рівнях, а також є співзасновником гуманітарної кампанії #BikesForUkraine. Дослідження збирає

дані про користувач_ок велосипедів у межах кампанії для покращення роботи та підтримки адвокації велосипедної інфраструктури як частини відновлення та євроінтеграції.

- Благодійний фонд Сергія Притули — фонд, що підтримує Збройні сили України та цивільних, постраждалих від війни, зокрема через забезпечення обладнанням, навчання, розмінування, медичну допомогу та модульне житло. Дослідження зосередилося на мотивації бізнесу підтримувати благодійні фонди.

Підтримка організацій відбулася у межах проекту «Лабораторія доказового відновлення і згуртованості». [Результати досліджень будуть опубліковані протягом 2026 року.](#)

У рамках Школи Cedos відбулося 2 освітні події, які були присвячені житлу та житловій політиці, а також місцевому розвитку. Події зібрали представни_ць місцевих органів влади, дослідни_ць, активіст_ок, представни_ць громадянського суспільства.

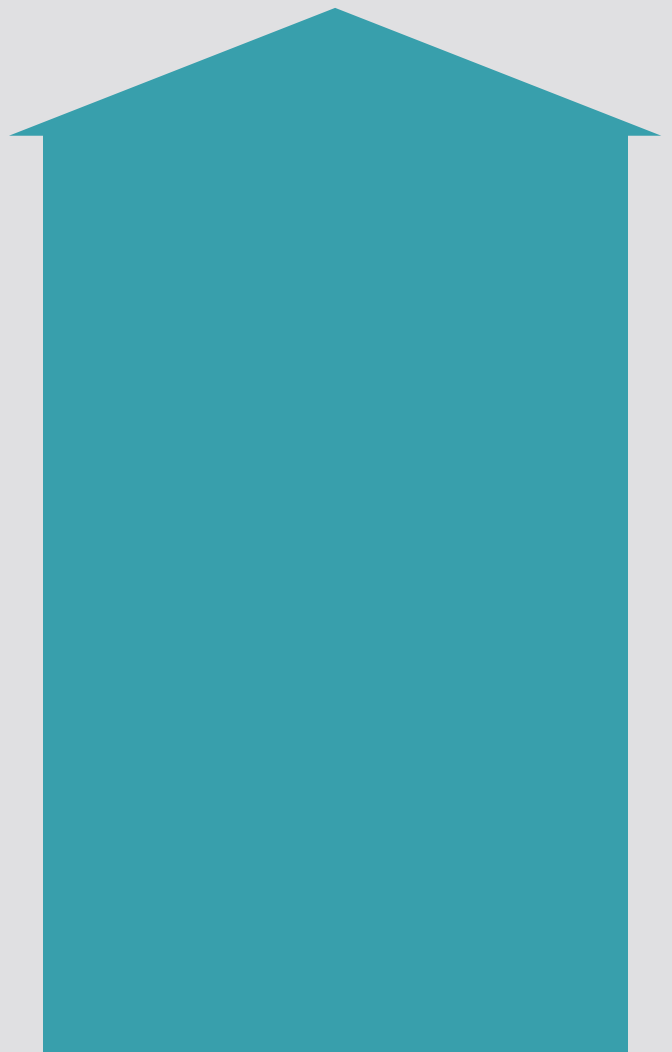
У 2025 році команда Cedos працювала над створенням знання про Україну для міжнародної аудиторії. Зокрема, есе Анастасії Бобрової «[Житло та війна: де ми будемо жити?](#)» увійшло до білої книги «Будуючи мости для України: шляхи до сталого процвітання» – це проект Інституту глобального процвітання (IGP) Університетського коледжу Лондона UCL у співпраці з Fast Forward 2030. Метою видання стало поширення інноваційних бачень відбудови України. У рамках подкасту Displacement Urbanism Лондонської школи економіки та політичних студій (LSE) вийшов епізод, присвячений житлу та житловій політиці в Україні, – [Housing crisis in active conflict zones: A view from Ukraine](#). Блог «[Життя на паузі. Чому Україні необхідно реформувати сектор приватної оренди житла](#)» опублікував німецький аналітичний центр Zentrum Liberale Modern.

Директорка Cedos представила дослідження «Житлові потреби та перспективи соціального житла в Калуській громаді» на щорічній конференції Європейської мережі для житлових досліджень (European Network for Housing Research – ENHR).

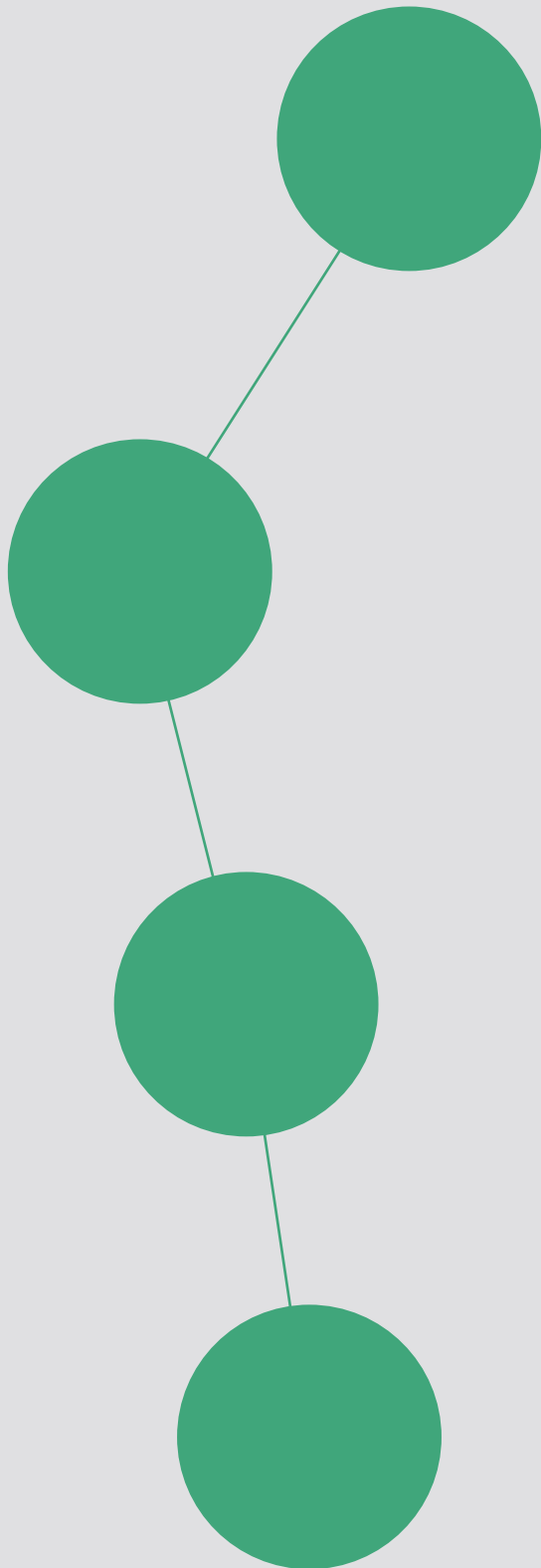
Директорка також представила діяльність Cedos під час [Форуму громадянського суспільства з питань політики](#) в межах Щорічних зборів 2025 Світового банку та МВФ (The Annual Meetings 2025 Civil Society Policy Forum, CSPF) у Вашингтоні.

Керівниця відділу досліджень та аналітики Аліна Хелашвілі [стала стипендіаткою програми Vidnova Lab](#). У рамках стипендії було реалізовано сьому хвилю дослідження, яке фіксує думки, переживання і дії людей в Україні – «Три роки повномасштабної війни в Україні: думки, переживання, дії».

Керівниця відділу урбаністики Мар'яна Куземська-Данилюк [взяла участь у відборі та оцінюванні заявок програми «єМістечко»](#) від Фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» (EVZ).

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

Завдяки підтримці проекту «Імпульс» від Міжнародного фонду «Відродження» організація продовжила працювати над посиленням операційних процесів, поглибленням експертизи команди, налагодженням процесів стратегічного планування.

У липні ми розпочали реалізацію дворічного проекту «Посилення інституційної спроможності Cedos для підтримки стійкого відновлення». Протягом другого півріччя експерт_ки кожної з команд Cedos пройшли практичне навчання методів фасилітації групової роботи, управлінська команда розпочала участь у програмі розвитку навичок управління командами й обміну досвідом з професійною спільнотою. Експерт_ки проекту «Імпульс» провели system-based audit організації, завдяки якому ми окреслили напрями роботи для посилення організаційного розвитку Cedos.

Наприкінці року вагомую підтримкою стала участь в ініціативі для грантерів «Імпульсу», фокусом якої було швидке підсилення стійкості. Це дозволило нам вчасно підготувати офіс до роботи в умовах відключень електроенергії.

Також у грудні ми завершили відбір двох стажер_ок до відділів досліджень і аналітики та комунікацій. Серед понад сотні апліканд_ок ми обрали фахів_чинь, які розпочинають свої піврічні програми в січні 2026 року в межах проекту стажувань для когорти грантерів «Імпульсу».

Подяки

У команді Cedos впродовж 2025 року працювали:

Аліна Хелашвілі, Анастасія Боброва,
Андрій Смірнов, Анна Воробйова,
Анна Чорна, Артур Михаленко,
Валерій Мілосердов,
Вікторія Одусанво, Володимир Куделя,
Дарина Ніколенко, Наталія Люклян,
Інна Рик, Ірина Когут,
Катерина Бабич, Катерина Куціль,
Катерина Левченко, Ксенія Пальцун,
Марина Бакаєнко,
Мар'яна Куземська-Данилюк,
Олеся Будз, Ольга Войтенко,
Олександра Ладиченко, Ольга Поліщук,
Олександр Прима, Олена Приходько,
Ольга Сацук, Роман Осташевський,
Сергій Момотюк,
Святослав Зембіцький,
Тамара Хурцидзе, Тетяна Жерьобкіна,
Юлія Кабанець, Ярослав Онищук.

Подяки

Протягом 2025 року членами та членкинями Наглядової ради Cedoss були:

Юлія Безверщенко, Софія Дяк,
Олексій Ерінчак, Марина Шевцова,
Андрій Яніцький.

Ілюстрація: Seri/graph

Фінанси

Джерела фінансування громадської організації Cedos у 2025 році:

Джерело фінансування	Долари США
Ukraine-Moldova American Enterprise Fund	285 963
International Development Research Center	73 432
Міжнародний фонд «Відродження»	58 693
«ДАІ Глобал»	41 848
Програма Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (ООН-Хабітат)	27 486
Фонд імені Гайнріха Бьоля	22 023
Рада Європи	16 538
Світовий банк	10 000
Vidnova Lab	4 516
Центр стратегічних комунікацій StratCom Ukraine	4 201
Благодійні внески фізичних осіб	185
Загальні надходження у 2025 році:	544 884

Фінанси

Адміністрування частини проектів, які ми виконуємо на замовлення, здійснюється через ТОВ Cedos.

Джерела фінансування ТОВ Cedos у 2025 році:

Джерело фінансування	Долари США
Гуманітарна організація «ACTED»	58 687
Гуманітарна організація «Людина в біді»	8 479
Center for European Perspective (CEP)	5 305
ГО «ІНСАЄНС»	3 861
Німецьке бюро міжнародної співпраці (GIZ)	1 072
ГО «Спільно HUB»	854
Загальні надходження у 2025 році:	78 262

Річний звіт Cedos підготовлено в рамках проекту «Посилення інституційної спроможності для підтримки стійкого відновлення», що є частиною проекту «Імпульс», який реалізується Міжнародним фондом «Відродження» та Фондом «Східна Європа» за фінансування Норвегії (Norad) та Швеції (Sida).